

Informace ze zdravotnictví Plzeňského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Plzeň
20. 8. 2007

1

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Plzeňském kraji v roce 2006

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch
in the Plzeňský Region in 2006*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Plzeňském kraji v roce 2006 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblastí personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích a v odborných léčebných ústavech.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the Plzeňský region in 2006 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals and specialized therapeutic institutes.

Podkladem pro zpracování dat byly výkazy A (MZ) 1-01 vyplněné odděleními (pracovišti) oboru tuberkulózy a respiračních nemocí (TRN). Údaje o lůžkové péči byly čerpány z výkazu L (MZ) 1-02. Tyto výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2006. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2006]. IZK o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v kraji v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace. Zpracované údaje vychází ze skutečného sběru dat, který činil 100 %. Údaje pro výpočty relací na obyvatelstvo byly získány z dostupných materiálů ČSÚ.

Na mapce je znázorněno rozložení zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní i lůžkovou péči k 31. 12. 2006. Jsou zde zahrnuta i odloučená pracoviště.

Ambulantní péči v oboru TRN zajišťovalo v Plzeňském kraji 28 zdravotnických zařízení a 3 jejich detašovaná pracoviště, ve kterých pracovalo 25,56 (24,99 v r. 2005) lékařů a 46,29 (47,13 v r. 2005) zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD), vše souhrn úvazků včetně smluvních. Ambulantní péče je z 54 % poskytována lékaři v samostatných ordinacích lékařů specialistů, z 28 % v ambulantní části lůžkových zdravotnických zařízení a z 18 % v ostatních zdravotnických ambulantních zařízeních (např. na poliklinice, ve věznicích). V přepočtu na 100 tisíc obyvatel bylo v kraji 4,6 lékařů (ČR 3,3), na jedno lékařské místo tohoto oboru připadlo v kraji 21 695 obyvatel (ČR 30 793).

V ordinacích TRN bylo provedeno 156 163 (156 873 v r. 2005) ošetření-vyšetření (dále jen ošetření), přičemž v průměru na jednoho lékaře připadlo 6 110 (6 277 v r. 2005) ošetření (ČR 6 163). Nejvytíženější byli v posledních čtyřech letech lékaři v okrese

Klatovy. Z celkového počtu ošetření připadla 3 % na očkování BCG. Toto očkování se provádělo z 45 % v samostatných ordinacích lékařů specialistů. Očkování BCG bylo v kraji provedeno u 4 666 (5 310 v r. 2005) osob. Nejpočetnější skupinou očkovaných byly děti ve věku 11 let (85 %). Komplikace po vakcinaci nastaly v 26 případech (0,5 % z celkového počtu očkovaných). Nejvíce komplikací bylo zaznamenáno u věkové kategorie 0–42 dní (24 případů – tj. 5,42 % z počtu očkovaných v této věkové kategorii).

V dispenzární péči, která je významnou součástí práce ambulantního pneumologa, bylo sledováno pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí 29 267 (28 872 v r. 2005) osob, z toho 43,6 % žen. Nově zjištěná onemocnění se podílela na celkové dispenzarizaci 12 % (14 % v r. 2005). V přepočtu na 10 tisíc obyvatel byl celkový počet dispenzarizovaných v kraji 527,8 (523,5 v r. 2005) osob (ČR 527). Pro cytologicky nebo histologicky ověřené zhoubné novotvary bylo dispenzarizováno celkem 497 (498 v r. 2005) osob, z toho 74 % mužů. Porovnáním hodnot přepočtených na 10 tisíc obyvatel bylo v Plzeňském kraji dispenzarizováno pro toto nejzávažnější onemocnění 8,96 (9,03 v r. 2005) pacientů, celorepublikový průměr činí 17,48 (16,29 v r. 2005) pacientů. Nejčastější příčinou dispenzarizace (ve 43,9 %) byla chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN). Další nejčastější příčinou dispenzarizace na odděleních TRN v kraji bylo astma bronchiale (33,2 %) a zánětlivá onemocnění plic (8,7 %).

Ambulantní pracoviště TRN evidovala celkem 4 087 (5 399 v r. 2005) osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakterií, z toho věková kategorie 0-19 let představovala 3,9 % (3,8 % v r. 2005). Osoby, které byly v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou (skupina R2) tvoří 46,7 % z celkového počtu osob se zvýšeným rizikem onemocnění TBC. Riziko onemocnění TBC v porovnání s rokem 2005 kleslo v kraji o 24,3 %. V loňském roce se vyskytlo více onemocnění TBC a bylo třeba provést více kontaktních vyšetření.

Pro vyšší riziko onemocnění plicní rakovinou bylo evidováno 8 827 (8 723 v r. 2005) osob. Jedná se o silné kuřáky, osoby s dysplastickými buňkami ve sputu a o osoby s profesionální expozicí kancerogenů.

Lůžková péče byla pacientům k dispozici na 2 plicních odděleních nemocnic z celkových 43 v ČR, a to v Plzni a Klatovech. Průměrná ošetrovací doba na těchto odděleních je 8,3 (9,1 v r. 2005) dne, nižší než v ČR (10,7). Vedle toho máme 2 odborné léčebné ústavy se třemi odděleními TRN z celkových 21 oddělení v ČR. V okrese Rokycany 2 oddělení v Léčebně TRN Janov a v okrese Plzeň-jih 1 oddělení v Psychiatrické léčebně Dobruška. Jejich průměrná ošetrovací doba 70,8 (64,8 v r. 2005) dne je ve srovnání s ČR s hodnotou 37,7 dne téměř dvojnásobná.

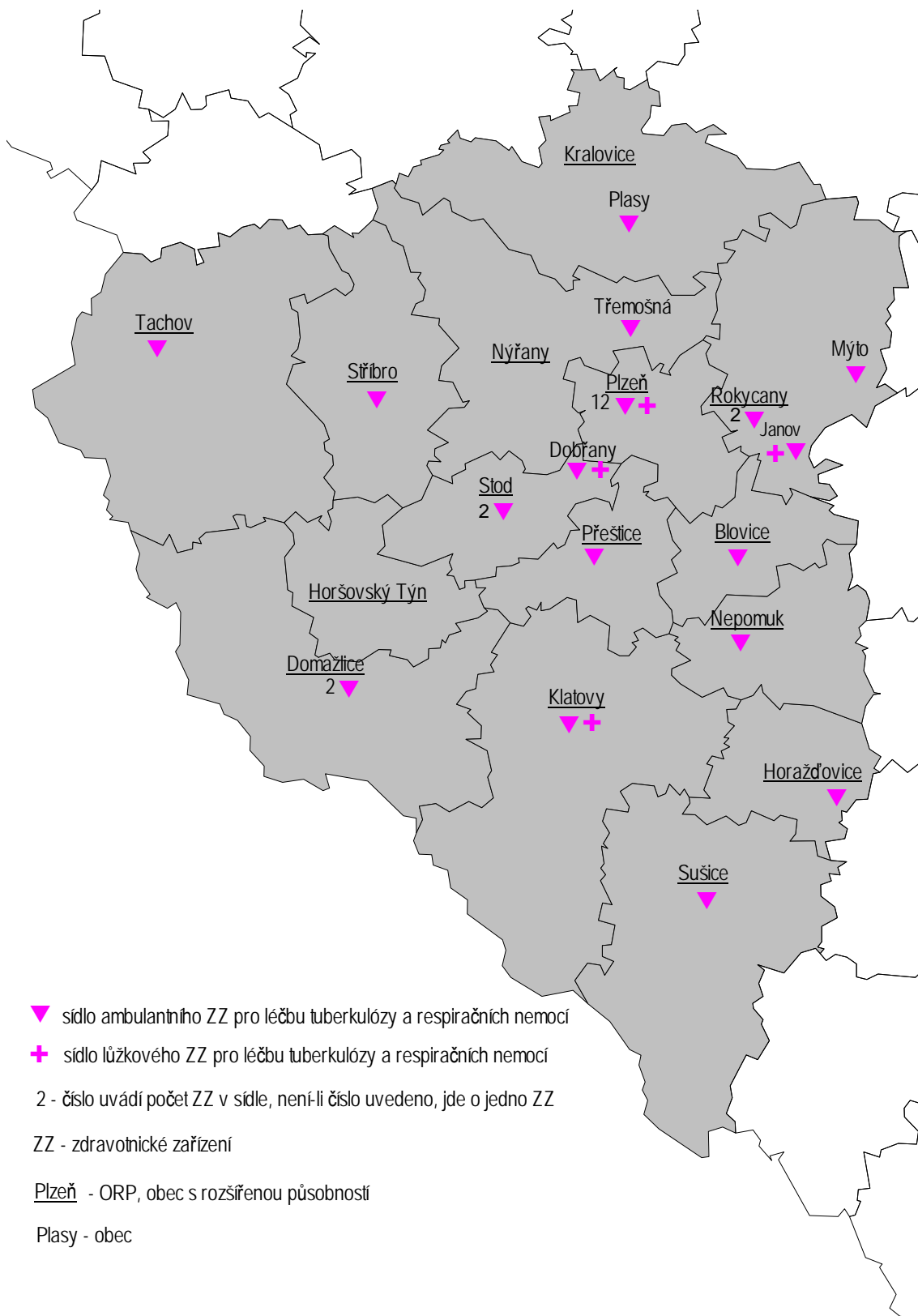
Značky v tabulkách

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů

Zpracovala: Jaroslava Kerestešová
ÚZIS ČR, Plzeňský krajský odbor
nám. Míru 3, 301 00 Plzeň
tel.: 377 375 573
e-mail: kerestesova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Síť ZZ pro léčbu tuberkulózy a respiračních nemocí v Plzeňském kraji dle OPR

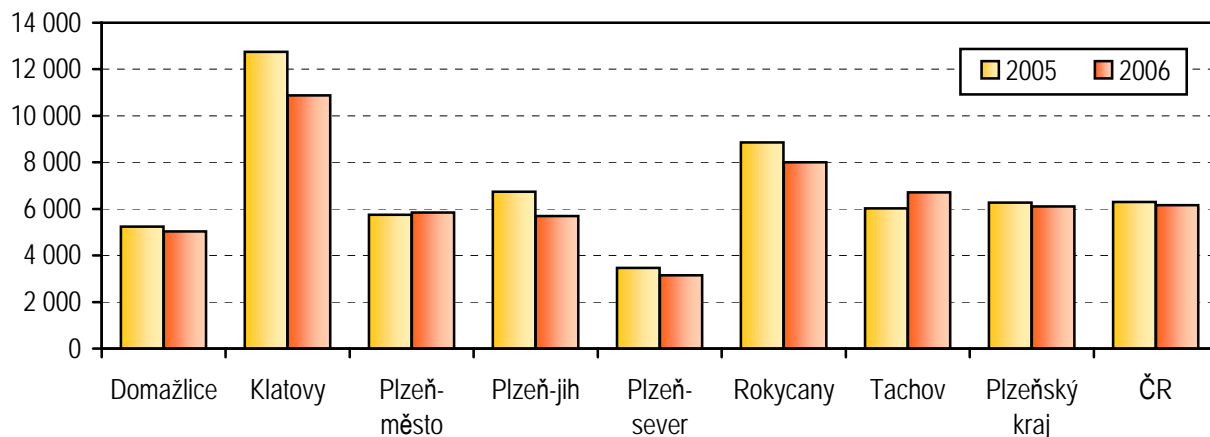
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	6	7,15	27,97	19,47	37 810	478	24,21	5 288,1
Samostatné ordinace lékařů specialistů	16	13,90	54,38	19,02	93 132	2 130	59,64	6 700,1
Ostatní ambulantní ZZ	6	4,51	17,64	7,80	25 221	2 058	16,15	5 592,2
Plzeňský kraj	28	25,56	100,00	46,29	156 163	4 666	100,00	6 109,7
dle území (okresu)								
Domažlice	2	2,00	7,82	3,00	10 071	506	6,45	5 035,5
Klatovy	3	1,67	6,53	5,00	18 174	752	11,64	10 882,6
Plzeň-město	11	15,13	59,19	28,39	88 440	1 964	56,63	5 845,3
Plzeň-jih	6	2,04	7,98	3,70	11 623	312	7,44	5 697,5
Plzeň-sever	2	1,70	6,65	1,70	5 358	-	3,43	3 151,8
Rokycany	3	1,72	6,73	2,20	13 773	766	8,82	8 007,6
Tachov	1	1,30	5,09	2,30	8 724	366	5,59	6 710,8
Plzeňský kraj	28	25,56	100,00	46,29	156 163	4 666	100,00	6 109,7
ČR	308	334,08	x	636,62	2 058 918	103 635	x	6 162,9

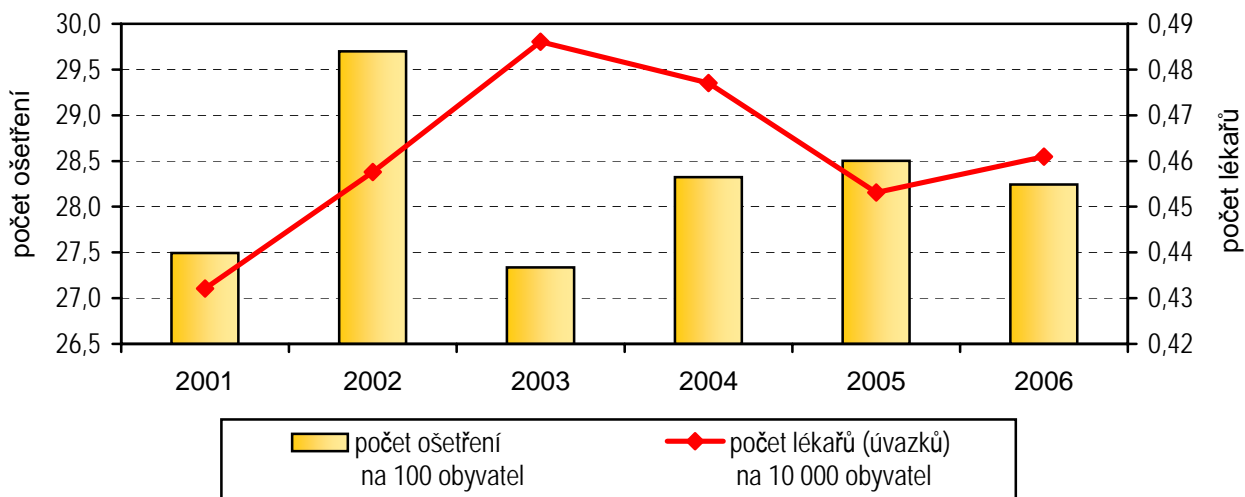
¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

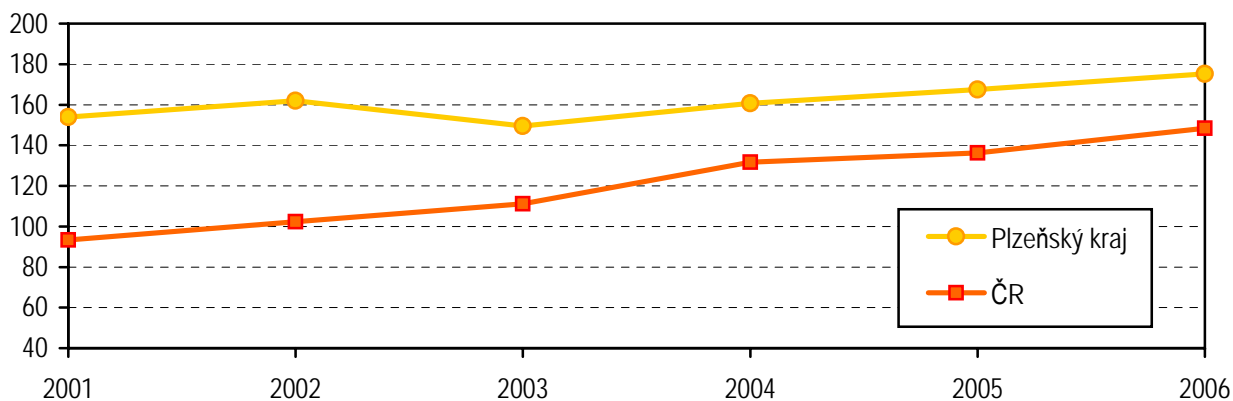
Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2005 - 2006

Počet ošetření a počet lékařů v oboru TBC a respiračních nemocí v letech 2001 - 2006

Počet dispenzarizovaných pacientů pro astma bronchiale na pracovištích TRN na 10 000 obyvatel v letech 2001 - 2006

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	kraj					na 10 tis. obyvatel	
	celkem	z toho					
		ženy	děti (0-14 let)	nově přijatí ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	497	131	-	90	28	8,96	17,48
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	98	33	-	17	9	1,77	1,67
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	358	156	3	14	8	6,46	4,22
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	2 539	958	43	415	284	45,79	42,55
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9)	13 140	5 211	24	818	537	236,95	244,00
stadium 0 - rizikové	1 504	602	1	112	67	27,12	51,01
stadium 1 - lehké	2 940	1 365	14	169	185	53,02	58,51
stadium 2 - střední	4 852	1 859	9	278	161	87,50	76,26
stadium 3 - těžké	2 673	938	-	183	88	48,20	43,06
stadium 4 - velmi těžké	1 171	447	-	76	36	21,12	15,16
Astma bronchiální (J45.1-9, J46)	9 714	5 145	179	444	540	175,17	148,43
stupeň 1 - intermitentní	2 006	985	77	105	103	36,17	37,12
stupeň 2 - lehké perzistující	3 049	1 597	72	143	186	54,98	52,57
stupeň 3 - středně těžké perzistující	3 648	2 049	30	152	206	65,78	46,17
stupeň 4 - těžké perzistující	1 011	514	-	44	45	18,23	12,58
Bronchiectázie (J47)	141	48	2	2	1	2,54	4,85
Sarkoidóza (D86.0,2)	408	244	1	5	16	7,36	8,27
Pneumokoniózy (J60-J66)	617	117	-	38	6	11,13	13,41
Difuzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	257	118	1	11	9	4,63	6,61
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86-J94)	416	148	4	41	20	7,50	8,23
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	366	169	-	40	29	6,60	7,05
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	716	274	-	95	39	12,91	20,27
Celkem	29 267	12 752	257	2 030	1 526	527,77	527,05

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou						Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou
	skupina R1 ¹⁾			skupina R2 ²⁾			
	celkem	z toho		celkem	z toho		
		muži	děti (0-19let)		muži	děti (0-19let)	
Domažlice	85	54	1	12	8	2	1 394
Klatovy	212	102	-	40	19	1	425
Plzeň-město	1 098	671	-	1 313	594	143	3 989
Plzeň-jih	160	77	1	278	163	3	658
Plzeň-sever	104	49	-	54	21	5	522
Rokycany	317	150	2	177	63	2	432
Tachov	203	116	-	34	18	-	1 407
Plzeňský kraj	2 179	1 219	4	1 908	886	156	8 827
ČR	34 268	19 103	212	29 146	14 963	2 652	141 307

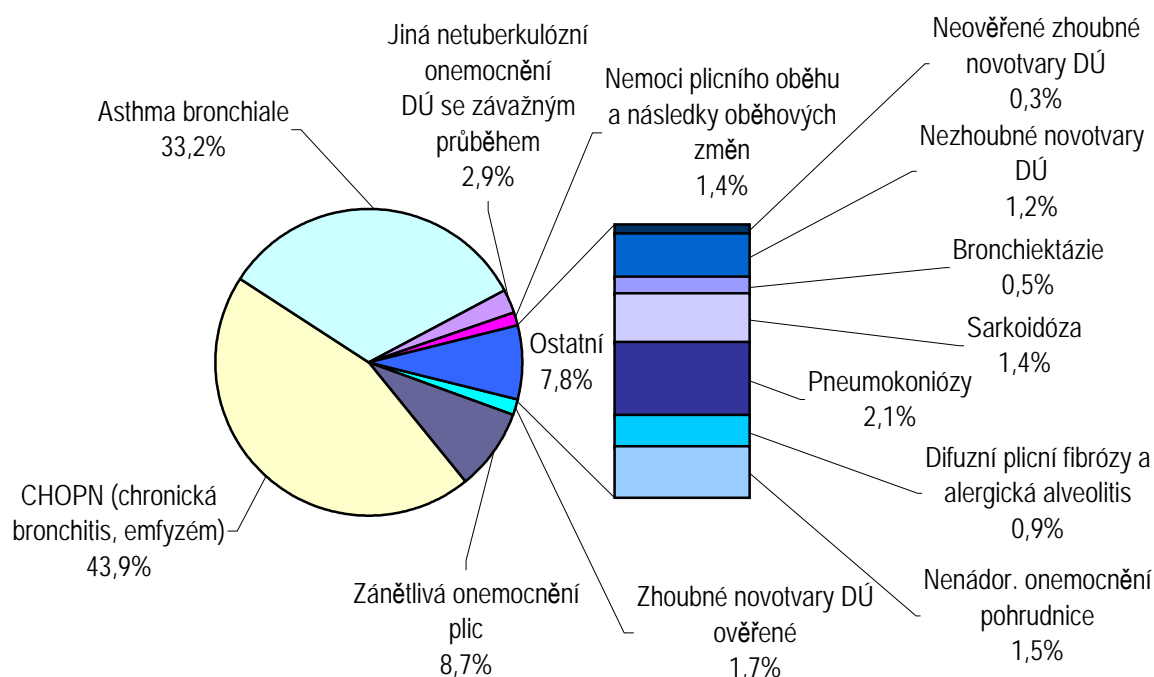
¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přearžují osoby ze skupiny P II (resp. přearžené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přearžené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu mimo dýchacího ústrojí) jestliže :

- mají závažné přidružené nemoci,
- mají závažné přidružené podmínky,
- mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriály.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakteriálou

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů pro vybrané diagnózy

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	2	43	3	21
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	14,56	188,54	6,41	73,70
ZPBD ²⁾ celkem	35,79	587,81	34,70	373,22
sestry ²⁾ u lůžka	34,79	548,06	32,70	332,61
ZPOD ²⁾	13,64	177,92	16,00	108,90
Průměrný počet lůžek	76,00	1 608,56	143,00	1 731,73
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	51,5	1 124,9	106,2	1 235,2
na 1 lékaře	3,5	6,0	16,6	16,8
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	1,5	2,1	3,3	3,7
Počet lékařů na 100 lůžek	19,16	11,96	4,48	4,27
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	47,09	37,30	24,27	21,65
Počet hospitalizovaných	2 262	38 392	548	11 953
Nemocniční letalita	77,3	80,4	102,2	53,5
Využití lůžek ve dnech	247,4	255,3	271,2	260,3
Průměrná ošetrovací doba	8,3	10,7	70,8	37,7
Prostoj lůžek ³⁾	3,1	2,9	22,7	9,2

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Klatovská nemocnice, a.s., Klatovy

Fakultní nemocnice Plzeň

Seznam OLÚ s plicním oddělením v kraji:

Psychiatrická léčebna, Dobřany

Léčebna tuberkulózy a respiračních nemocí, Janov

Tuberkulóza a respirační nemoci - lůžková péče v Plzeňském kraji v letech 1995 - 2006

Nemocnice		Lékaři přepracovaný počet	ZPBD ⁶⁾ celkem (§ 5-21)	sestry ⁶⁾ u lůžka (§ 5+6)	ZPOD ⁶⁾ (§ 29-42)	Průměrný počet lůžek	Využití lůžek ve dnech
Plzeňský kraj součet nemocnic ¹⁾	1995	7,89	34,71	31,71	9,59	90,00	286,1
	2000	10,19	33,28	31,28	9,48	75,50	249,4
	2004	13,16	40,54	38,54	12,56	77,00	233,6
	2005	13,68	37,79	34,79	13,64	77,00	238,2
	2006	14,56	35,79	34,79	13,64	76,00	247,4
Klatovská nemocnice a.s. Klatovy ²⁾	1995	1,70	8,00	7,00	0,59	30,00	268,9
	2000	2,31	7,35	6,35	0,48	20,00	192,5
	2004	2,22	8,00	7,00	1,56	20,00	259,6
	2005	2,36	8,00	6,00	2,00	20,00	263,8
	2006	2,03	7,00	7,00	2,00	20,00	257,4
Fakultní nemocnice Plzeň ³⁾	1995	6,19	26,71	24,71	9,00	60,00	294,8
	2000	7,88	25,93	24,93	9,00	55,50	269,9
	2004	10,94	32,54	31,54	11,00	57,00	224,4
	2005	11,32	29,79	28,79	11,64	57,00	229,2
	2006	12,53	28,79	27,79	11,64	56,00	243,8
Léčebna TRN Janov zařízení celkem ⁴⁾	1995	8,83	37,19	32,76	18,31	226,00	244,5
	2000	10,34	32,52	32,52	14,58	226,00	229,7
	2004	8,15	36,75	36,75	17,00	195,00	277,5
	2005	7,78	36,52	36,52	19,00	195,00	275,2
	2006	9,19	36,93	36,93	19,00	195,00	269,8
Psychiatrická léčebna Dobřany - odd. TRN ⁵⁾	1995	2,00	16,00	14,00	10,00	80,00	321,2
	2000	1,76	14,00	13,75	7,60	62,00	281,2
	2004	1,76	18,00	16,00	8,00	54,00	337,3
	2005	1,76	18,00	16,00	11,00	54,00	323,9
	2006	1,76	18,70	16,70	10,00	54,00	306,9

Poznámka:

Spádové oblasti nemocnic a léčeben vznikly historicky a stále jsou v rozhodujícím počtu případů dodržovány (odsouhlaseno s vedoucími lékaři).

¹⁾ Spádová oblast - Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany, Tachov
(v roce 1995 bez Tachova)

²⁾ Spádová oblast - Domažlice, Klatovy

³⁾ Spádová oblast - Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany, Tachov,
(v roce 1995 bez Tachova)

⁴⁾ Spádová oblast - Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, z ostatních krajů cca 10% pacientů

⁵⁾ Spádová oblast - ostatní kraje ČR (bez Moravy)

⁶⁾ Do roku 2003 vykazovány SZP celkem, SZP u lůžka, NZP+PZP u lůžka

**Tuberkulóza a respirační nemoci - lůžková péče
v Plzeňském kraji v letech 1995 - 2006 (pokračování tabulky)**

Nemocnice		Průměrná ošetřovací doba	Počet hospitalizovaných	Počet zemřelých	Průměrný denní stav obsazených lůžek		
					na 1 lékaře	na 1 sestru u lůžka	na 10 tis. obyvatel spád. obl.
Plzeňský kraj součet nemocnic ¹⁾	1995	13,0	1 983	143	8,9	2,2	1,40
	2000	12,2	1 548	109	5,1	1,6	0,94
	2004	10,1	1 778	162	3,7	1,3	0,90
	2005	9,1	2 007	166	3,7	1,4	0,91
	2006	8,3	2 262	175	3,5	1,5	0,93
Klatovská nemocnice a.s. Klatovy ²⁾	1995	19,6	411	48	13,0	3,2	1,50
	2000	14,5	265	29	4,6	1,7	0,72
	2004	15,6	334	56	6,4	2,0	0,97
	2005	17,7	299	56	6,1	2,4	0,98
	2006	18,1	285	45	7,0	2,0	0,96
Fakultní nemocnice Plzeň ³⁾	1995	11,3	1 572	95	7,8	2,0	1,36
	2000	11,7	1 283	80	5,2	1,6	1,01
	2004	8,9	1 445	106	3,2	1,1	0,87
	2005	7,7	1 708	110	3,2	1,2	0,88
	2006	6,9	1 977	130	3,0	1,4	0,92
Léčebna TRN Janov zařízení celkem ⁴⁾	1995	32,7	1 692	341	17,1	4,6	1,76
	2000	32,6	1 594	230	13,8	4,4	1,66
	2004	42,0	1 289	219	18,1	4,0	1,74
	2005	42,1	1 276	219	18,9	4,0	1,72
	2006	44,5	1 183	239	15,7	3,9	1,68
Psychiatrická léčebna Dobřany - odd. TRN ⁵⁾	1995	148,1	174	54	10,0	5,0	0,11
	2000	146,5	119	36	27,1	3,5	0,08
	2004	159,8	274	32	28,3	3,1	0,08
	2005	170,6	103	21	27,2	3,0	0,08
	2006	233,4	71	18	25,8	2,7	0,07

Poznámka:

Spádové oblasti nemocnic a léčeben vznikly historicky a stále jsou v rozhodujícím počtu případů dodržovány (odsouhlaseno s vedoucími lékaři).

¹⁾ Spádová oblast - Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany, Tachov
(v roce 1995 bez Tachova)

²⁾ Spádová oblast - Domažlice, Klatovy

³⁾ Spádová oblast - Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany, Tachov,
(v roce 1995 bez Tachova)

⁴⁾ Spádová oblast - Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, z ostatních krajů cca 10% pacientů

⁵⁾ Spádová oblast - ostatní kraje ČR (bez Moravy)